

ବେଙ୍ଗୁଲି ହେଲା ରାଣୀ

କାଶୀନାଥ ନାୟକ

ବେଙ୍ଗୁଲୀ ହେଲା ରାଣୀ

କାଶୀନାଥ ନାୟକ

କାର୍ଗି
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବେଙ୍ଗୁଲୀ ହେଲା ରାଣୀ

ଲେଖକ :

କାଶୀନାଥ ନାୟକ

ଗ୍ରାମ/ପୋ : ଗୋବିନ୍ଦପୁର, ଭାୟା : ପିପିଲି

ଜିଲ୍ଲା : ପୁରୀ

ଅଳଙ୍କରଣ :

ଧନଞ୍ଜୟ ଲେଙ୍କା

ପ୍ରକାଶନ ସମୟ : ୨୦୦୫

ପ୍ରକାଶକ :

କାଉନ୍ସିଲ୍ ଅଫ୍ ଏବିଲିଟୀ ରିସର୍ଚ୍ଚ ଆଣ୍ଡ ଜେନେରେସନ୍

ପ୍ଲଟ୍ ନମ୍ବର - ୪୩୫୭, ପାଣ୍ଡବ ନାଗର

ଟେକ୍ସାସ ରୋଡ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୭୫୧ ୦୧୮

ଓଡ଼ିଶା

ଫୋନ୍ : (୦୬୭୪) ୨୪୩୬୫୦୪

ମୁଦ୍ରଣ :

ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକାଶନୀ

ରୋଡ୍-୧, ୨୬୬ ଜଗନ୍ନାଥ ବିହାର

ବରମୁଣ୍ଡା, ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୭୫୧ ୦୦୩

ଫୋନ୍ : (୦୬୭୪) ୨୫୫୨୦୨୪

ମୂଲ୍ୟ : ଟ ୪୦/-

ବେଙ୍ଗୁଲୀ ହେଲା ରାଣୀ

ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ପିଲାଠାରୁ ବଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତେ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ଆମଦେଶ କାହିଁକି ସବୁ ଦେଶରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ । ଅସୁର ଅସୁରୁଣୀ କଥା, ପରୀ କାହାଣୀ, କୁହୁକ ଘୋଡ଼ା, ମାଲୁଣୀ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ମଣିଷକୁ ମେଷ୍ୟା କରିବା ଗପ ଆଦି ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ । ଏ ସବୁ ଗପକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିହୁଏ ନାହିଁ; ମାତ୍ର ଶୁଣିବାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ । ମନରେ ଆନନ୍ଦ ଆସେ । ଏଇ ଗପରୁ ଅନେକ ଭଲକଥା ମଧ୍ୟ ଶିଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଏ ବେଙ୍ଗୁଲୀ ଗପଟି ଠିକ୍ ସେହିପରି ଏକ କାହାଣୀ । ଏଥର ଶୁଣ-

ଅନେକ ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ତିନିପୁଅ । ରାଜାଘର ତ ! କୋଉ କଥାର ଅଭାବ ନଥାଏ । ପିଲା ତିନୋଟି ପାଠ-ଶାଠ ପଢ଼ିବା ଓ ଯୁଦ୍ଧ ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବାରେ ଖୁବ୍ ପାରିବାର ହୋଇ ଉଠିଲେ । ପୁଅମାନଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣି ରାଜାଙ୍କ ମନ ଆନନ୍ଦରେ ପୂରି ଉଠୁଥିଲା ।

ଦିନ ପରେ ଦିନ ଗଢ଼ି ଚାଲିଲା । ରାଜା କ୍ରମେ ବୁଢ଼ା ହୋଇ ଆସିଲେ । ଦେହ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ଗଲା । କେତେବେଳେ କଅଣ ଘଟିବ ଭାବି ରାଜାଙ୍କ ମନ ପାପ ଛୁଇଁଲା ।

ଦିନେ ସେ ତିନିପୁଅଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ, “- ଦେଖ, ମୋର ସମୟ ସରି ଆସିଲା । ପାଟିଲା ପତ୍ର ବେଶୀ ଦିନ ଗଛରେ ରହିପାରେ

ନାହିଁ । ମୁଁ ପାଟିଲା ପତ୍ରଟିଏ । କେତେବେଳେ ଝଡ଼ି ପଡ଼ିବି । ତେଣୁ
ମୋ କଥା ମନଦେଇ ଶୁଣ । ବଡ଼ପୁଅ ସୁବ୍ରତ ମୋ ଅନ୍ତେ ରାଜା ହେବ ।
ତୁମେ ଦି ଭାଇ ତାକୁ ସବୁ କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ
ପାଇଁ ସମସ୍ତେ ମନପ୍ରାଣ ଲଗାଇ କାମ କରିବ । ରାଜ୍ୟର ଦୁଃଖୀ, ଦରିଦ୍ର,
ରୋଗୀ ଓ ଅସହାୟ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସବୁବେଳେ
ଅଣ୍ଟାଭିଡ଼ି ବାହାରି ପଡ଼ିବ ।

“ କଥାରେ ଅଛି - ସିଏ କି ରାଜା !

ଯିଏ ନପାଳିବ ସୁଖେ ପରଜା ? ”

ଏଇ କଥାଟି ସବୁବେଳେ ମନେ ରଖୁଥିବ ।

ହଁ ଆଉଗୋଟିଏ କଥା - ମଲା ପୂର୍ବରୁ ନୀତିନାତୁଣୀ ମାନଙ୍କୁ
କୋଳରେ ଧରି ଗେଲ କରିବାକୁ ମୋର ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି । ତେଣୁ
ତିନିଭାଇ ଯାକ ଶୀଘ୍ର ବାହା ହୋଇପଡ଼ । ”

ସୁବ୍ରତ କହିଲା, “ ଆପଣଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ ବାଧା ଦେବାକୁ ଆମେ
କିଏ ? ଆପଣ କନ୍ୟାସ୍ଥିର କରି ଶୀଘ୍ର ବିବାହକାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରି ଦିଅନ୍ତୁ । ”

ରାଜା କହିଲେ, “ - ନାଁ, ମୁଁ କନ୍ୟାସ୍ଥିର କରିବି ନାହିଁ ।
ତୁମେମାନେ ମଧ୍ୟ ନୁହଁ । ଏକ ନୂତନ ଉପାୟରେ କନ୍ୟା ସ୍ଥିର କରାଯିବ ।
ଶୁଣ, ମୋ ନିକଟରେ ତିନୋଟି କୁହୁକ ଶର ଅଛି । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ
ଲେଖାଏଁ ନେଇ ତୁମେ ତିନିଭାଇ ବାହାରକୁ ଯିବ । ଏକ ଖୋଲାସ୍ଥାନରେ
ଠିଆ ହୋଇ ଯାହାମନ ଯୁଆଡ଼କୁ ହେବ ସେ ସେଦିଗକୁ ଶର ମାରିଦେବ ।
ମନେରଖ, - ଯାହାଶର ଯେଉଁଠି ପଡ଼ିବ, ତା’ ପାଇଁ କନ୍ୟା ଠିକ୍ ସେହି
ସ୍ଥାନରେ ହିଁ ଥିବ । ”

ପୁଅମାନେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ନଅର ବାହାରେ ଏକ ଖୋଲା
ପଡ଼ିଆରେ ଠିଆ ହୋଇ ଯେ ଯାହାର ଶର ଛାଡ଼ିଦେଲେ । ଏହାପରେ
ସମସ୍ତେ ବାହାରିଲେ ଶର ଖୋଜିବାକୁ ।

ବଡ଼ଭାଇର ଶରଟି ଏକ ଜମିଦାରଙ୍କ ଅଗଣାରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଶରଟି ଖୁବ୍ ଚକ୍ ଚକ୍ ଦିଶୁଥିବାରୁ ଜମିଦାରଙ୍କ ଝିଅ ତାକୁ ତଳୁ ଉଠାଇ ନେଇ ଦେଖୁଥିଲା । ବଡ଼ଭାଇ କିଛି ସମୟ ପରେ ଜମିଦାରଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ସବୁ କଥା କହିଲା । ଜମିଦାର ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଭିତରକୁ ନେଇଗଲେ । ଜମିଦାରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ସୁବତ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ କହିଲେ, “- ଏତେ ଦିନେ ମା ଭଗବତୀ ମୋ ଗୁହାରୀ ଶୁଣିଲେ । ଇଏ ମୋ ଝିଅର ଉପଯୁକ୍ତ ବର ।” ଜମିଦାର ଝିଅଙ୍କୁ ପଚାରି ବୁଝିଲେ ଯେ ତା’ର ଏଥିରେ ଆଦୌ ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ।

ସୁବତ୍ର ସବୁ ଜାଣିବା ପରେ କହିଲା, “- ଆଉ ବିଳମ୍ବ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଝିଅକୁ ମୋ ସହିତ ଆମ ନଅରକୁ ପଠାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ । ସେଠାରେଆମ ତିନିଭାଇଙ୍କ ବିଭାଗର ଏକା ଦିନକେ ମହାଆଡ଼ମ୍ବରରେ କରାଯିବ ।”

ଜମିଦାର କହିଲେ, “- ଏ’ ତ ଖୁବ୍ ଭଲ କଥା । ମୁଁ ଝିଅ ବିଦା କରିବାର ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାଜେ ସାଜେ କରି ଦେଉଛି । ଯୌତୁକ

ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଗାଡ଼ିରେ ଯିବ । ଝିଅ ମୋର ଦାସୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସବାରୀରେ ଯିବ । ବିଭାଘର ଦିନ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲେ ମୁଁ ନିଜେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବି ।”

ରାଜପୁତ୍ର କହିଲେ, “ - ଦେଖନ୍ତୁ, ମୁଁ ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ର । ମୋର ଧନ - ସମ୍ପତ୍ତିର ଆଦୌ ଅଭାବ ନାହିଁ । ଅଭାବ ଯଦି ଥାଆନ୍ତା, ତଥାପି ମୁଁ ଯୌତୁକ ଗ୍ରହଣ କରି ନଥାନ୍ତି । ଯୌତୁକ ନେବା ଏକ ମହାନ ପାପ ବୋଲି ମୁଁ ମନେ କରେ । ଯୌତୁକ ଦେବା ଓ ନେବା ଉଭୟ କଥାକୁ ମୁଁ ଖୁବ୍ ଘୃଣାକରେ । ଅନୁରୋଧ ମୋ ଯିବା ପାଇଁ ମାତ୍ର ଘୋଡ଼ାଟିଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ ମୁଁ ଖୁସିହେବି ।”

ଜମିଦାର କହିଲେ, “ - ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମେ ଜଣେ ଆଦର୍ଶ ରାଜପୁତ୍ର । ସବୁ ରାଜପୁତ୍ର ସମାନ ନୁହନ୍ତି । ତୁମପରି ଯୋଗ୍ୟ ପୁତ୍ରକୁ ଜ୍ଵାଲି ରୂପେ ପାଇ ମୁଁ ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବାନ ମନେ କରୁଛି । ଅନ୍ୟର ଧନ ପ୍ରତି ଲୋଭ ନକରିବା କେବଳ ତୁମପରି ମହତ୍ - ଯୁବକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ହିଁ ସମ୍ଭବ ।”

ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଝିଅ ଜ୍ଵାଲି ରାଜ-ନଅର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ପୁତ୍ର ଠିକ୍ ସେହିପରି ଶର ଖୋଜି ଖୋଜି ଏକ ଧନୀ ମହାଜନଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ପଚାରିଲେ, - ଆପଣ କିଏ ? ମୋ ପାଖରେ ଆପଣଙ୍କର କି କାମ ?”

ରାଜପୁତ୍ର ସମସ୍ତ ଘଟଣା ଜଣାଇବା ପରେ କହିଲେ, “ - ମୋ ଶରଟି ଆପଣଙ୍କ ଦୁଆରେ ପଡ଼ିଛି । ନିଶ୍ଚୟ ଆପଣଙ୍କର ଝିଅ ଥିବ ଓ ମୁଁ ସେ ଝିଅକୁ ବିଭା ହେବି ।”

ମହାଜନ ବିରକ୍ତ ହେବାପରି ଭାବ ଦେଖାଇ କହିଲେ, “ ଏ କିପରି କଥା ? ଝିଅ ମୋର । ମୋ ଇଚ୍ଛାରେ ମୁଁ ତାକୁ ବିଭା ଦେବି । ଜଣା ନାହିଁ, ଶୁଣା ନାହିଁ ହଠାତ୍ ଏଠାରେ ଆସି ଏପରି କହିବାକୁ ତୁମର

ସାହସ ହେଲା କିପରି ? ଝିଅ କ'ଣ ବଜାରର ସଉଦା ହୋଇଛି ଯେ
ତୁମେ ଆସି ନେଇଯିବ ? ଶାନ୍ତ ଚାଲିଯାଅ । ତୁମ ମୁଣ୍ଡ ଠିକ୍ ନଥିଲା
ପରି ଜଣା ଯାଉଛି । ଅଧିକ ବକ୍ ବକ୍ ନ କରିବା ଭଲ ।”

ରାଜପୁତ୍ର ଟିକିଏ ହେଲେ ବିରକ୍ତ ନହୋଇ କହିଲେ, “ମହାଶୟ,
ଆପଣଙ୍କ ଅନୁମତି ବିନା କିଛି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ, ଏକଥା ସତ ।

କିନ୍ତୁ ଆପଣ କାହାର ଭାଗ୍ୟ ବଦଳାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଯାହା
ଘଟିବାକୁ ଥିବ, ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ଘଟିବ । ତେବେ ଆପଣ ମୋ ପ୍ରସ୍ତାବରେ
ଅରାଜି ହେବାର କାରଣ ଜାଣିଲେ ମୁଁ ଖୁସି ହେବି । ଶୁଣନ୍ତୁ, ମୁଁ ଏ ରାଜ୍ୟ
ରାଜାଙ୍କର ମଝିଆ ପୁଅ । ବିଦ୍ୟା, ବୁଦ୍ଧି, ଧନ, ସମ୍ପତ୍ତି କେଉଁଥିରେ ମୋର
ଅଭାବ ନାହିଁ । ଆପଣ ଝିଅ ପାଇଁ ଆଉ ଅଧିକ କଅଣ ଚାହାନ୍ତି ?”

ରାଜାଙ୍କ ପୁଅ ବୋଲି ଶୁଣିବା ପରେ ମହାଜନ ଡରିଯାଇ କହିଲେ,
“ - ହଁ ସେ କଥା ତ ଠିକ୍ । ତେବେ ମୁଁ, ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ, ଝିଅ ଓ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କ
ସହିତ ଆଲୋଚନା ନକରି ହଠାତ୍ କିପରି ଆପଣଙ୍କ କଥାରେ ରାଜି
ହୋଇଯିବି ?”

ଏତିକି ବେଳେ ମହାଜନଙ୍କ ଝିଅ ହାତରେ ଶରଟି ଧରି ଆସି
କହିଲା, “ - ବାପା, ମୁଁ ସବୁ ଶୁଣିଛି । ଶରଟି ଛୁଇଁଲାବେଳୁ ମୋ ଆଖି
ଆଗରେ ଯେଉଁ ରୂପଟି ଦେଖା ଯାଉଥିଲା, ଏ ଠିକ୍ ସେହି ଯୁବକ । ଏହି
ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ବିବାହ କରି ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ସୁଖୀ ହେବି ।”

ରାଜପୁତ୍ର କହିଲେ, “ମହାଶୟ, ଆଉ ନୀରବ କାହିଁକି ? ଏବେ
କଅଣ କରିବାକୁ ହେବ କହନ୍ତୁ ।”

ମହାଜନ ବିନୟ ହୋଇ କହିଲେ, “ -

“ଝିଅ ମନ ହେଲା ଯେଉଁଠି,

ବିଭାଘର ହେବ ସେଇଠି,

କି କରିବ ବାପ କି କରିବ ମାଆ

ସବୁ କଥା ଯିବ ଓଲଟି ।”

ତେଣୁ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ଝିଅକୁ ପଠାଇବାର ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁଁ ଶୀଘ୍ର କରିଦେଉଛି । ଆପଣ ତ ରାଜାଘର ପୁଅ । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କଅଣ ବା ଦେଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବି ? ଭାବୁଛି - କିଛି ସୁନା ମୋହର, ପାଟ ଲୁଗା ଓ ହାରା ମୁଦି ଭେଟି ଦେଇ ଝିଅ ବିଦା କରିବି ।”

ରାଜପୁତ୍ର ଅଳ୍ପ ହସି କହିଲେ, “ - ମୋର କିଛି ହେଲେ ଅଭାବ ନାହିଁ । ଆମ ରାଜଭଣ୍ଡାରରେ ଅମାପ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଛି । ଆପଣ କିଛି ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବି । ଆପଣଙ୍କ କଥା ରଖିବା ପାଇଁ ମୁଁ ମୁଦିଟିଏ ମାତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବି ।

ମୋତେ ଯେତେ ଯାହା ଦେବାପାଇଁ ଭାବିଥିଲେ ସେ ସବୁ ସହିତ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି ମିଶାଇ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କ ଉପକାର ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ମୁଁ ସୁଖୀ ହେବି ।”

ଦ୍ଵିତୀୟ ପୁତ୍ର ମହାଜନଙ୍କ କନ୍ୟାକୁ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଉଆସରେ ଆନନ୍ଦର ସୁଅ ଛୁଟିବାରେ ଲାଗିଲା । ସବା ସାନ ପୁଅ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରି ଆସି ନଥିବାରୁ ରାଜା ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ।

ସବା ସାନପୁଅର ନାଁ ଇରାବାନ୍ । ଇରାବାନ୍ ଦେଖିବାକୁ ଯେପରି ସୁନ୍ଦର, ଗୁଣରେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି । ରାଜାପୁଅ ବୋଲି ତା ମନରେ ଟିକିଏ ହେଲେ ଗର୍ବ ନଥାଏ । ତା’ର ସରଳ ବ୍ୟବହାର ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ମନ କିଣି ନେଇଥାଏ । ଦାନ, ଦରିଦ୍ର ଓ ରୋଗୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ତା’ର ନିତିଦିନିଆ କାମ । ସବୁ ଜୀବଙ୍କ ପ୍ରତି ତାର ଭାରି ଦୟା । ଏହି ସଦଗୁଣ ଯୋଗୁ ରାଜା ସାନପୁଅଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲେ । ଇରାବାନ୍‌ର ଆସିବା ବିଳମ୍ବ ହେବାରୁ ରାଜାଙ୍କ ମନ ଅସ୍ଥିର ହେବାରେ ଲାଗିଲା ! ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

ଏଣେ ଇରାବାନ୍ର ଶରଟି କେଉଁଠି ପଡ଼ିଛି, କିଛି ଜଣା ନପଡ଼ିବାରୁ ସେ ଖୁବ୍ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । ବହୁସ୍ଥାନ ଖୋଜି, ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ପଚାରି ସେ ଥକି ଗଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ଇରାବାନ୍ ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀ କୂଳରେ ଥକ୍କା ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ବସି ପଡ଼ିଲା ।

କିଛି ସମୟପରେ ଦେଖିଲା, - ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ବେଙ୍ଗଟିଏ ଶରଟିକୁ ପାଟିରେ କାମୁଡ଼ି ବସିଛି । ଇରାବାନ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ସେ କିଛି ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବଡ଼ପାଟିରେ କହିଲା, “ - ହେ ବେଙ୍ଗ, ଶରଟା ମୋର । ମୋତେ ଦେଇଦେ । ମୁଁ ଶରଟାକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ହାଲିଆ ହୋଇ ଗଲିଣି । ”

ବେଙ୍ଗ କହିଲା, ରାଜପୁତ୍ର, ତୁମେ ତୁମ ବାପାଙ୍କ କଥା ଭୁଲି ଗଲ କି ? ଯଦି ତୁମେ ମୋତେ ବିଭା ହେବାପାଇଁ ରାଜିହେବ, ତେବେ ଶରଟି ଫେରାଇ ଦେବି । ”

ଇରାବାନ୍ ରାଗିଉଠି କହିଲେ, “ ତୋର ତ ଭାରି ସାହସ । ଜାଣୁ ନା ମୁଁ ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ର । କୌଣସି ରାଜକନ୍ୟାକୁ ହିଁ ମୁଁ ବିବାହ କରିବି । ତୁ ଛାର ବେଙ୍ଗୁଲୀ ହୋଇ ରାଜରାଣୀ ହେବାର ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖୁଛୁ ? ରହ, ଏକା ଟେକାକେ ତୋତେ ମହାରାଣୀ କରିଦେବି । ”

ବେଙ୍ଗୁଲୀ କହିଲା, “ ହାଁ, ହାଁ ସେପରି କରନାହିଁ । ସବୁ ଜୀବଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟା ଦେଖାଇବା ଭଲ ମଣିଷଙ୍କ କାମ । ଭଲ ମଣିଷ ମଧ୍ୟ ହଠାତ୍ ରାଗି ଉଠନ୍ତି ନାହିଁ । ସବୁ କଥାକୁ ଧୀର ସ୍ଥିର ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରି ଆଗେଇବା ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଭଲ । ଟିକିଏ ଭାବିଲ ଦେଖୁ - ବେଙ୍ଗ ମଣିଷ ପରି କଥା କହିବା ଆଗରୁ କେବେ ଶୁଣିଛ ? ରାଜକୁମାରୀ ବିଭାହେବା କଥା ଯାହା କହିଲ, ତା’ ତ ତୁମ ବାପା କରି ପାରିଥାନ୍ତେ । ତା ନକରି ଶର ମାରି କନ୍ୟା ଖୋଜିବା କଥା କହିଲେ କାହିଁକି ? ବର୍ତ୍ତମାନ ଶର ମୋ ପାଖରେ । ତେଣୁ ତୁମେ ମୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ବିଭା ହେବ । ”

ରାଜପୁତ ମୁଣ୍ଡ ଘୁରିଗଲା । ସେ କିଛି ଅଳକୂଳ ପାଇଲେ ନାହିଁ ।
ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ, -

ଆଚନ୍ଦିତ ଲାଗେ ଛାର ବେଙ୍ଗୁଲୀଟା

କହିଯାଏ କଥା ମଣିଷ ପରି,

ରାଜ ନଅରର ଗୁମର କଥାକୁ

ଏତେଦୂରେ ଥାଇ ଜାଣେ କିପରି ?

ଏଥୁରେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ରହସ୍ୟ ଛପି ରହିଛି । ଏବେ ମୁଁ କଅଣ
କରିବି ? ବେଙ୍ଗୁଲୀଟାକୁ ଧରି ଉଆସ ଭିତରକୁ ଯିବି କିପରି ?
ଲୋକେ ମୋତେ ନାନା କଥା କହି ଅଙ୍ଗା କରିବେ । ବାପା କେବେ
ମୋର ଏ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପସନ୍ଦ କରିବେ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଭାବି ଇରାବାନ୍
ବେଙ୍ଗୁଲୀକୁ କହିଲେ, “ନାଁ, ଯେତେ ଯାହା ହେଲେ ବି ମୁଁ କଦାପି
ତୋତେ ଉଆସକୁ ନେବି ନାହିଁ ।”

ବେଙ୍ଗୁଲୀ କହିଲା, “ - ମୋ କଥାରେ ବିଶ୍ୱାସ କର । ମୋତେ
ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ତାଲ । ରାଜାଙ୍କୁ ସବୁ କଥା ଜଣାଅ । ତାଙ୍କ ମତାମତ
ଜାଣିବା ପରେ ଯାହା କରିବ । ହଠାତ୍, କୌଣସି ବିଷୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି

ନେବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଯେ କୌଣସି କାମ କରିବା ଆଗରୁ ଭଲ ରୂପେ ଚିନ୍ତା କରିବା ଉଚିତ ।”

ଇରାବାନଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନଥିଲା । ସେ ଅତି ମନଦୁଃଖରେ ବେଙ୍ଗୁଲୀଟିକୁ ଧରି ନଅରକୁ ଗଲେ । ରାଜା ସାନପୁଅକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦରେ କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇଲେ । ମାତ୍ର ଇରାବାନର ଶୁଣ୍ଢା ମୁହଁ ଦେଖି ପଚାରିଲେ, “ - ବାବୁ, କଥା କଅଣ ? ତୁ ଏପରି ମୁହଁ ପୋତି ଠିଆ ହୋଇଛୁ କାହିଁକି ?

ଇରାବାନ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ସମସ୍ତ ଘଟଣା କହିଗଲା । ତା’ ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ଲୁହ ବହିଯାଉ ଥାଏ । ରାଜା କହିଲେ, “ବାବୁ, ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧର । ମଣିଷ କିଛି କରିପାରେ ନାହିଁ । ସବୁ ଭାଗ୍ୟର ଖେଳ । ତୋ ଭାଗ୍ୟରେ ଯାହା ଲେଖାଥିବ ତାହା କେହି ବଦଳାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଜାଣିଛୁ ତ - ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଜାହେବା ଦିନ ହିଁ ବନବାସ କରିବାକୁ ଗଲେ । ସୀତା ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ରାବଣ ଚୋରାଇ ନେଇ କି କଷ୍ଟ ନ ଦେଇଛି । ନଳରାଜା ରାଜ୍ୟ ହରାଇ ଘୋଡ଼ା ସଇସ ହେଲେ । ଭୀମ, ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ପରି ମହା ବଳବନ୍ତ ବୀର ମଧ୍ୟ ବାରବର୍ଷ ଫଳମୂଳ ଖାଇ ବଣରେ ବୁଲିଲେ । ଏ ସବୁ ଭାଗ୍ୟର କରାମତି ନୁହେଁ ତ ଆଉ କଅଣ ? ଯଦି ତୋ କପାଳରେ ବେଙ୍ଗୁଲୀଟିକୁ ନେଇ ଘର କରିବା ଲେଖାଥିବ, ତାକୁ କେହି ଆନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ମନେରଖ - ଈଶ୍ବର ଯାହା କରନ୍ତି ସବୁ ଭଲ ପାଇଁ । ସେ କାହାକୁ ଦୁଃଖ ଦେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ । ହୁଏତ ଈଶ୍ବର ତୋର ମଙ୍ଗଳପାଇଁ ଏପରି କରିଛନ୍ତି । ମଣିଷର ବୁଦ୍ଧି ଓ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ଅଭାବ । ତେଣୁ ସାମାନ୍ୟ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଲେ ସେ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼େ ।

ଈଶ୍ବର ସର୍ବଦା ପ୍ରାଣୀର ମଙ୍ଗଳ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି - ଏ ବିଷୟରେ ଛୋଟ ଗପଟିଏ କହୁଛି ଶୁଣ ।

ଥରେ ଜଣେ ରାଜା ଶିକାର କରିବାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କ ହାତଟି କଟିଗଲା । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପଟି ବାନ୍ଧି ଦେଇ ଶିକାର କରିବାକୁ ଗଲେ । ଶିକାର ଖୋଜି ଖୋଜି ଘୋର ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ପଶିଗଲେ । ରାତି ହୋଇଗଲା । ସାଙ୍ଗସାଥୀ କିଏ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ଜଣା ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ରାଜା ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ, “ -ଆଜି ମୋର ବଡ଼ ଖରାପ ଦିନ । ଶିକାରକୁ ବାହାରିବା ଆଗରୁ ହାତ କଟିଲା । ବଣ ସାରା ବୁଲି ମଧ୍ୟ ଶିକାରଟିଏ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଏବେ ସାଙ୍ଗସାଥୀ ମାନଙ୍କ ପରା ମିଳୁନାହିଁ । ଶେଷକୁ ଏକାକୀ ଏ ଘୋର ବଣରେ ମୋ ଜୀବନ ଚାଲିଯିବ । ହେ ଭଗବାନ, ମୋତେ ସାହା ଭରସା ହୁଅ । ”

ଏହିପରି ଭାବି ଭାବି ରାଜା ଆଗକୁ ଯାଉଥାନ୍ତି । ହଠାତ୍ ଦଳେ ବଣୁଆ ଲୋକ ନିଆଁ ହୁଳା ଧରି ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲେ । ଘୋର ଅରଣ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ମଣିଷଙ୍କୁ ଦେଖି ରାଜାଙ୍କ ମନରେ ସାହସ ଆସିଲା । ସେ କହିଲେ, “ ଭାଇମାନେ, ମୁଁ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛି । ମୋତେ ବାହାରକୁ ଯିବାର ବାଟ ବତାଇ ଦିଅ । ”

ସର୍ଦ୍ଦାର କହିଲା, “ ଆରେ, ଏ କି କଥା ! ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା ଲୋକକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ସମସ୍ତଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ଓ ଆପଣ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ । ”

ରାଜା ସେଇ ବଣୁଆ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ଚାଲିଲେ । ସେମାନେ ରାଜାଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ଦେବାଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆ କରାଇ ଦେଲେ । ଜଣେ କହିଲା, “ ବାଟ ଦେଖାଇ ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲୁ । ଏଥର ଆପଣ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ । କଥା କଅଣ କି, ଆମ ଦେବାଙ୍କ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ନିଖୁଣ ମଣିଷ ବଳି ପଡ଼ିବା କଥା । ଏ ଯାଏ ଆମେ ସେପରି ମଣିଷଟିଏ ପାଇ ନଥିଲୁ । ଦେବାଙ୍କ ଦୟାରୁ ତୁମେ କୁଟିଗଲ । ଆମର ବି ଚିନ୍ତା ଦୂର ହୋଇଗଲା । ”

ରାଜାଙ୍କ ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ ଶିକାରକୁ ଆସି ମୁଁ ନିଜେ ଶିକାର ହୋଇଗଲି । ହେ ଭଗବାନ, ଏ ତୁମେ କଅଣ କଲ । ବିନା ଦୋଷରେ ଆଜି ମୋ ଜୀବନ ଯିବା ଉପରେ । ମୋତେ ରକ୍ଷା କର ।” ସେ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି ଭାବି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ହଠାତ୍ ଜଣେ ଲୋକ ରାଜାଙ୍କ ଦେହରୁ ଲୁଗାପଟା ବାହାର କରିଦେଲା । ପୁରୋହିତ ରାଜାଙ୍କ ଦେହକୁ ପରୀକ୍ଷା କରୁଥିବା ବେଳେ କହୁଣୀ ଉପରେ ବନ୍ଧାଥିବା ପଟିକୁ ଦେଖି ପଚାରିଲା, “ ଏ କଅଣ ? ” ରାଜା କହିଲେ, “ ସକାଳେ ଖଣ୍ଡା ବାଜି କଟିଗଲା, ତେଣୁ ପଟିବନ୍ଧା ହୋଇଛି । ”

ପୁରୋହିତ କହିଲା, “ - ଯାଃ, ସବୁ ମାଟି ହୋଇଗଲା । ଏ ଲୋକ ଦେହରେ ତ ଖୁଣ ଅଛି । ଏ ବଳିପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଯା’କୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ନିଖୁଣ ଲୋକଟିଏ ଖୋଜ । ”

ରାଜାଙ୍କ ପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ପଶିଲା । ମଲା ମୁହଁରୁ ବଞ୍ଚିଗଲେ ଜାଣି ସେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି କହିଲେ, “ ପ୍ରଭୁ, ଆପଣ ଯାହା କରନ୍ତି ସବୁ ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ । ସକାଳର ଖଣ୍ଡିଆ ଆଜି ମୋ ଜୀବନ ରକ୍ଷାକଲା ସିନା ! ”

ଏଇ ଛୋଟ ଗପଟିରୁ ତୁ ସବୁକଥା ବୁଝିପାରିବୁ । ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧର । କେଉଁପାଣି କୁଆଡ଼କୁ ଯାଉଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ”

କିଛିଦିନ ପରେ ପୁଅମାନଙ୍କର ବିଭାଘର ହୋଇଗଲା, ବଡ଼ ଦି ପୁଅ ଆନନ୍ଦରେ ଫାଟି ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି, ମାତ୍ର ବେଙ୍ଗଟିଏ ବାହାହୋଇ ସାନପୁଅ ଲୁହ ନ କାନ୍ଦି ରକତ କାନ୍ଦୁଥାଏ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ରାଜା ପୁଅମାନଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ, “ - କାଲି ସକାଳୁ ତିନିବୋହୂ ମୋ ପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ପୋଷାକଟିଏ ମାନ ତିଆରି କରି ପଠାଇବେ । ”

ବଡ଼ ଦି ପୁଅଙ୍କ ମନ ଖୁବ୍ ଖୁସି । କାରଣ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ମାନେ
ପୋଷାକ ତିଆରି କରି ପାରିବେ, ମାତ୍ର ଜରାବାନ୍ ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ିଗଲା,
ସେ ତା ଶୋଇବା ଘରେ ମୁହଁ ଶୁଖାଇ ବସି ରହିଲା ।

ବେଙ୍ଗୁଲୀଟି ଆସି ପଚାରିଲା, “ କିହୋ, କଥା କଅଣ ?
ମୁହଁଟାକୁ ଧାନଉଷାଁ ହାଣ୍ଡିପରି କରି ବସିଛ କିଆଁ ? ”

ନିଆଁରେ ଘିଅ ପଡ଼ିଲେ ଯେପରି ହୁଡ଼୍ ହୁଡ଼୍ ହୋଇ ଜଳିଉଠେ
ଜରାବାନ୍ ସେହିପରି ରାଗିଯାଇ କହିଲା, “ଆଉ କ’ଣ ହସି ହସି ଖୁସିରେ
ଲୋଟି ଯାଇଥାନ୍ତି ? ଦୁଃଖ ଓ ଲାଜରେ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ହୋଇ
ଗଲାଣି । ରାଜା କାଲି ସକାଳୁ ବୋହୂମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ପୋଷାକଟିଏ
ମାନ ପାଇବାକୁ ଆଦେଶ କରିଛନ୍ତି । ତୁ’ତ ଘାସକୁ ଲମ୍ବ ପାଳକୁ
ଛୋଟ । ତୋ ହାତରେ ତ ଖଡ଼ା ଶିଝିବ ନାହିଁ । ତୁ କିଏ ନାଁ ପୋଷାକ
କିଏ ? ଦେଖ, ମୋ ମନ ଭଲ ନାହିଁ । ମିଛରେ ବକ୍ ବକ୍ କରି
ମୋତେ ଅଧିକ ବିରକ୍ତ କରନା କହୁଛି ।”

ବେଙ୍ଗୁଲୀ କହିଲା, “ କୌଣସି ଜୀବକୁ ଛୋଟ ବୋଲି ଭାବିବା
ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଅତି ବଡ଼ ଜୀବ ଅତି ଛୋଟ ଜୀବଠାରୁ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ
ପାଇବାର ଉଦାହରଣ ଅଛି । ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ । ରାଜାଙ୍କ ପାଇଁ ଅତି
ସୁନ୍ଦର ପୋଷାକ ଠିକ୍ ସକାଳ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଯିବ । ତା ମଧ୍ୟ
ରାଜା ନିଶ୍ଚୟ ପସନ୍ଦ କରିବେ । ଏଥର ମନ ବୁଝିଲା ତ ? ଯାଅ,
ଆନନ୍ଦ ମନରେ ବିଶ୍ରାମ କର ।

“ଏଇ ଛାର କଥା ପାଇଁ

ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଅଛ କାହିଁକି ଏପରି

ସବୁ ସମ୍ଭାଳିବି ମୁହିଁ ।

ରାତିପାହି ଯେବେ ହେବ ସକାଳ,

ହାତ କରାମତି ଦେଖିବେ ସଭିଏଁ
ଲୋଚା କୋଚା ହୋଇ ଆଉ ନଭାଳ ।”

ଇରାବାନଙ୍କର ମନ ତଥାପି ବୁଝୁ ନଥାଏ । ସବୁ ତାଙ୍କୁ ଅସମ୍ଭବ ପରି ଲାଗୁଥାଏ । ତଥାପି ସେ ଦମ୍ଭ ଧରି ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ । ତାଙ୍କୁ ଗାଡ଼ ନିଦ ହୋଇଯିବା ଦେଖି ବେଙ୍ଗୁଲୀ ତା ଦେହରୁ ବେଙ୍ଗ ଚମଡ଼ାଟି ଉତ୍ତାରି ଦେଇ ଏକ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର ରାଜକନ୍ୟା ପାଲଟି ଗଲା । ଏହି କନ୍ୟାଟିର ନାମ ଥିଲା ବୈଶାଳୀ । ଏକ ଯାଦୁକର ବୈଶାଳୀ ଉପରେ ରାଗି ତାକୁ ତିନିବର୍ଷ ପାଇଁ ବେଙ୍ଗ କରି ଦେଇଥିଲା ।

ବୈଶାଳୀ ତୁମ୍ଭତାପ ଅଗଣାକୁ ଆସି ତିନିଥର ତାଳି ମାରିଲା ।
ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ତିନୋଟି ପରୀ ଆସି ତା ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ବୈଶାଳୀକୁ
ଚାହିଁ ରହିଲେ । ବୈଶାଳୀ କହିଲା -

ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶ ଅଛି,
ସୁରୁଯ ନଉଠୁ, କୁକୁଡ଼ା ନଡ଼ାକୁ
ଦିଆଯିବ ତାଙ୍କୁ ଭେଟି,
ସୁନ୍ଦର ପୋଷାକ ଗୋଟି,
ସୁନାଜରି ଧଡ଼ି ରୂପାର ଝାଲର
ମୋତି ତାରାଧବ ଫୁଟି ।”

ପରାମାନେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଇଁ ଚାଲିଗଲେ । ବୈଶାଳୀ ପୁଣି ବେଙ୍ଗୁଲୀ
ରୂପରେ ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା ।

ରାତି ପାହିଲା । ରାଜପୁତ୍ର ଇରାବାନ ଦେଖିଲେ ବେଙ୍ଗୁଲୀଟି
ରୁପଚାପ୍ ବସିଛି । ପାଖରେ ଜରିକନାରେ ଗୁଡ଼ିଆ ହୋଇ ସୁନ୍ଦର
ପୋଷାକଟିଏ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ଇରାବାନ ଯେତିକି ଖୁସି ହେଲେ, ତା
ଠାରୁ ବେଶୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସକାଳ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ଦେଖୁ ସେ
ପୋଷାକଟିକୁ ନେଇ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ । ସେତେବେଳକୁ ରାଜା
ବଡ଼ ଦି ବୋହୂ ପଠାଇଥିବା ପୋଷାକ ଦୁଇଟିକୁ ଓଲଟ ପାଲଟ କରି
ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ହଠାତ୍ ରାଗିଉଠି ବଡ଼ ପୁଅକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ, “ - ଏ
ପୋଷାକକୁ କୌଣସି ଭିକାରୀକୁ ଦେଲେ ବି ସେ ଖୁସି ହେବ ନାହିଁ ।
ବଡ଼ ବୋହୂ କାମକୁ ତାରିଫ୍ ନକରି ରହିହେଉ ନାହିଁ ।” ତାପରେ
ମଝିଆଁ ବୋହୂର ପୋଷାକକୁ ଟେକି ଦେଇ କହିଲେ, “ - ବାଃ, ଏ ତ
ଗୋଟାଏ ଶେଯ ଖୋଳ । ଏପରି ପୋଷାକ ମଣିଷ କେବେ ପିନ୍ଧିବାର
କେହି ଦେଖୁ ନଥିବେ ।”

ଏତିକି ବେଳେ ଇରାବାନ ତା ସ୍ତ୍ରୀ କରିଥିବା ପୋଷାକଟି ରାଜାଙ୍କ
ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ସୁନାର ଜରି ଓ ରୂପାର ଝାଲର ସାଙ୍ଗକୁ ଚକଚକିଆ
ମୋତିର ଫୁଲ ଦିଆ ସୁନ୍ଦର ପୋଷାକଟିରେ ରାଜାଙ୍କ ଆଖି ଲାଖି ରହିଲା ।
ରାଜା କହିଲେ, “ - ଏଇଟି ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ରାଜଯୋଗ୍ୟ ପୋଷାକ ।”

ବଡ଼ ଦି ଭାଇ ମନମାରି ଫେରି ଯାଉଥିବା ବେଳେ ମଝିଆ ଭାଇ କହିଲା, “ - ଯାହା କହ, ସେ ବେଙ୍ଗୁଲୀଟା ଗୋଟିଏ ଯାଦୁକରୀ ଡାହାଣୀ । ମନ୍ତ୍ର ବଳରେ ଅସାଧ୍ୟ କାମ କରି ଦେଉଛି । ” ବଡ଼ଭାଇ ପଦେ ହେଲେ ଉତ୍ତର ଦେଲାନାହିଁ ।

+ + + +

କିଛି ଦିନ ପରେ ରାଜା ବୋହୂମାନଙ୍କ ରକ୍ଷା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ପୁଅମାନେ ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶ ବୋହୂମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେଲେ ଯେ, “ ରାତି ଭିତରେ ଅତି ସୁନ୍ଦର, ସୁଆଦିଆ ପିଠା ତିଆରି କରି ସକାଳୁ ରାଜାଙ୍କୁ ଭେଟି ଦିଆଯିବ । ”

ଏକଥା ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ଇରାବାନର ପୁଣି ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ିଲା । ସେ ନିଜ ବିଛଣାରେ ମୁହଁ ଶୁଖାଇ ବସିଥିବା ଦେଖୁ ବେଙ୍ଗୁଲୀ କହିଲା, “ - କିଓ, ପୁଣି କଅଣ ଅଘଟଣ ଘଟିଲା ? ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ପାହାଡ଼ ଅଜାଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ପରି ଜଣା ଯାଉଛି । ଦେଖ, ମୁଁ ଥିବାଯାଏ ତୁମର କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବ ନାହିଁ । କଥା କଅଣ ଖୋଲି କରି କହ । ”

ଇରାବାନ୍ କହିଲେ, “ ପୁଣି ଏକ ବିପଦ ଆସି ହାଜର । କାଲି ସକାଳୁ ରାଜାଙ୍କ ପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ସୁଆଦିଆ ଓ ମହ ମହ ବାସୁଥିବା ପିଠା ତିଆରି କରି ଦେବାକୁ ହେବ । ଏଇ କଥାଟି ଶୁଣିଲା ବେଳୁ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ବିଗିଡ଼ିଗଲାଣି । କିପରି କଅଣ କରିବି କିଛି ଭାବି ପାରୁନାହିଁ ।

ବେଙ୍ଗୁଲୀ କହିଲା, “ -

ଏଇ ଛାର କଥା ପାଇଁ

ରାଜାପୁଅଙ୍କର ଘୂରିଯାଏ ମୁଣ୍ଡ,

ବୁଦ୍ଧିବାଟ ଦିଶୁନାହିଁ ?

ସକାଳୁ ଦେଖୁବ ପିଠା

ଅତି ସୁଆଦିଆ, ଛୋନପୁର ଦିଆ

ମହୁଠାରୁ ବଳି ମିଠା

ଏ ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଚିନ୍ତା,

ଛାର କଥା ପାଇଁ - ରାଜା ପୁଅଙ୍କର

କିଆଁ ଏତେ ମୁଣ୍ଡ ବଥା ?

ଯତନେ କରିବି ମୁହିଁ

ମାଲପିଙ୍କ କାମ ମାଲପେ କରିବେ

ଚିନ୍ତା ଛାଡ଼ି ପଡ଼ ଶୋଇ ।”

ଇରାବାନ୍ ମୁହଁରେ ହସ ଦେଖାଗଲା । ସେ କହିଲା, “ - କାଲି ସକାଳୁ ପିଠା ଭେଟି ଦିଆଯିବଟି । ସାବଧାନ ।”

ବେଙ୍ଗୁଲୀ କହିଲା, “ - ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହ । ତୁମ ପାଇଁ ମୁଁ ଅସମ୍ଭବକୁ ସମ୍ଭବ କରିପାରେ । ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖ ।”

ବଡ଼ ଦି ଭାଇ ଚିନ୍ତା କଲେ, - ବେଙ୍ଗୁଲୀ ତ ଯାଦୁ ଜାଣିଛି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ସରସ ପିଠା ତିଆରି କରି ଦେବ । ଏଣୁ ସେ କିପରି ପିଠାକରୁଛି ଏ କଥା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦି ଭାଇ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ । କଥା ହେଲା - ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ଲୁଚି ରହି ବେଙ୍ଗୁଲୀର ପିଠା ତିଆରି ଦେଖିବ ଓ ତା ପରେ ଦି ବୋହୂ ଠିକ୍ ସେହିପରି ପିଠା ତିଆରି କରିବେ ।

ବେଙ୍ଗୁଲୀକୁ ଏକଥା ଅଛପା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ବେଙ୍ଗ ଚମଡ଼ାଟି କାଢ଼ିଦେଇ ରାଜକୁମାରୀ ହୋଇଗଲା । ତା’ ପରେ କିଛି ପିଠୋଉ ଚୁଲିରେ ଥୋଇ ତଳେ ଜାଳିବାରେ ଲାଗିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ପିଠୋଉ ତକ ଏକ ପୋଡ଼ପିଠା ପରି ହୋଇଗଲା । ମାତ୍ର ପିଠାର ତଳପଟ ପୋଡ଼ିଯାଇ ଅଜ୍ଞାର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ବେଙ୍ଗୁଲୀ ଏଇ ପିଠାଟିକୁ ବାହାର କରି ସାଇତି ରଖିଲା ।

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ସବୁକଥା ଆସି କହିବାରୁ ବଡ଼ ଦି ବୋହୂ ଠିକ୍ ସେହିପରି ପିଠାମାନ ତିଆରି କରି ରଖିଦେଲେ ।

ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ବେଙ୍ଗୁଲୀ ପଦାକୁ ଆସି ବୈଶାଳୀ ହୋଇଗଲା । ଚାରିଆଡ଼ ଶୂନ୍ୟଶାନ୍ । ସମସ୍ତେ ଗାଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି । ଏତିକି ବେଳେ ସେ ତିନୋଟି ତାଳି ମାରିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତିନୋଟି ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ଆସି ତା' ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲେ ।

ବୈଶାଳୀ କହିଲା, - ଶୁଣ:

ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶ ,
ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଦିଆଯିବ ତାଙ୍କୁ
ସୁଆଦିଆ ପୋଡ଼ ପିଠା,
ଶଙ୍ଖପରି ଧଳା, ମସଲାରେ ଭରା
ଚିନିଠାରୁ ବଳି ମିଠା ।

ଝିଅମାନେ କହିଲେ, “ - ଏଇ ସାମାନ୍ୟ କଥା ପାଇଁ ଆମକୁ ଡାକିଲ ? ଇଏତ ଆମ ବାଁ ହାତର ଖେଳ । ଭାବିଥିଲୁ ଗୋଟାଏ କିଛି ବଡ଼କାମ କରିବାକୁ ଡକାଯାଇଛି । ଏଇଟା ଗୋଟିଏ କି କାମ ଯେ ଏଥିପାଇଁ ଏତେ ଚିନ୍ତା ! ପରାଟିଏ କହିଲା, -

ଯାଅ ଗୋ ମିତଣୀ ଏବେ,
ଛାରକଥା ପାଇଁ ଭାବନା ନକର
ପିଠାକରି ଦେବୁ ବେଗେ ।
ଦୁଧ ଛେନା, ଦୁଧ ସର
ମରିଚ ମସଲା ପିଣ୍ଡା ବାଦାମ
ସହିତ ନଡ଼ିଆ ପୁର ।
ମହମହ ହୋଇ ବାସ,

ବେଙ୍ଗୁଲୀ ହେଲା ରାଣୀ ୦ ୧୯

ଛୁଟି ଯାଉଥିବ ମାହରାଜାଙ୍କର

ହୋଇଯିବ ଦାଲଖୁସ୍ ।

ସକାଳ ହେଲା । ଇରାବାନ୍ଙ୍କୁ ରାତିରେ ନିଦ ହେଉ ନଥାଏ । ସେ ଶାନ୍ତ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ଦେଖିଲା, - ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ନୂଆକନାରେ ଘୋଡ଼ିଆ ହୋଇ ପିଠାଟିଏ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ମହ ମହ ବାସ୍ନାରେ ଘର ସାରା ମହକି ଉଠୁଛି । ଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା ଦେଖି ଇରାବାନ୍ ମନ ଖୁସି ହୋଇଗଲା ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ବଡ଼ ଦି ଭାଇ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ । ରାଜା ପ୍ରଥମେ ବଡ଼ ବୋହୂ ପଠାଇଥିବା ପିଠା ଓ ପରେ ମଝିଆ ବୋହୂର ପିଠାଟି ଫିଟାଇ ଦେଖିଲେ । ଦୁଇଟି ଯାକ ପିଠା ଏକାପରି । ସେ ରାଗିଉଠି କହିଲେ, “ - ଏଗୁଡ଼ାକ ପିଠା ନା ପୋଡ଼ା ଅଙ୍ଗାର ? ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଦି ବୋହୂଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ, “ - ତୁମେ ଦିଇଟା କୋଉ କାମର ନୁହ । ରନ୍ଧା ନ ଜାଣିବା ଝିଅ ବିଭା ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ତୁମେ ସବୁ ବଡ଼ ଘରର ଝିଅ । ଖାଇ, ପିଇ, ମଉଜ କରି ଜୀବନ କଟାଇ ଦେଇଛ । ଦାମୀ ଗହଣା, ଦାମୀ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ପ୍ରଜାପତି ପରି ଘୂରି ବୁଲିବା ତୁମର କାମ ଥିଲା । ଝିଅମାନେ ସବୁ ଘର କରଣା କାମ ଶିଖିବା ଉଚିତ । ଖଟ ଉପରେ ବସି ଚାକର ଚାକରାଣୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାମ କରାଇବା ବଡ଼ଲୋକୀ ନୁହେଁ । କାଲିଠାରୁ ତୁମେ ଦି ବୋହୂ କାଟିବା, ବାଟିବା, ପାଣି ଆଣି ରୋଷେଇ କରିବା ଆଦି ସବୁ କାମ କରିବ ।” ଏତିକି କହି ରାଜା ରାଗରେ ପିଠା ଦୁଇଟାକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ ।

ରାଜାଙ୍କ ରାଗ ଦେଖି ଇରାବାନ୍ ଖୁବ୍ ଡରି ଯାଇଥିଲା । ସେ ହାତରେ ପିଠାଟି ଧରି କାଠ ପରି ଠିଆ ହୋଇଥାଏ । ରାଜା ତାକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ, “ କିରେ, ତୁ କଅଣ ଆଣିଛୁ ? ପୋଡ଼ା ନାଁ ଦର ସିଝା ? ଇରାବାନ୍ ପିଠାଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ପିଠାର ରଙ୍ଗ ଓ ସୁବାସରେ ଚାରିଆଡ଼

ମହକି ଉଠିଲା । ରାଜା ଖୁସି ହୋଇ କହିଲେ, ବାଃ, ଏତେ ଦିନେ
ମନଲାଖି ପିଠାଟିଏ ମିଳିଲା । ଏହାହିଁ ରାଜଯୋଗ୍ୟ ପିଠା ।”

କିଛି ସମୟ ପରେ ରାଜା ତିନିପୁଅଙ୍କୁ ଚାହିଁ କହିଲେ, - ଆସନ୍ତା
ରବିବାର ଦିନ ଆମ ଉଆସରେ ଭୋଜି ଓ ନାଚ ଗୀତର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରାଯିବ । ବହୁ ବଡ଼ ଲୋକ ଓ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଆସିବେ ।
ତୁମେ ତିନିଭାଇ ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସେଇ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗ ଦେବ ।”

ଇରାବାନ୍ ଏକଥା ଶୁଣୁଶୁଣୁ କାଠ ପାଲଟି ଗଲା । ଭାବିଲା,
- ଏ ସବୁ କଅଣ ହୋଇ ଯାଉଛି ? ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ବିପଦ
ଆସି ମୋତେ ପାଗଳ କରି ଦେଲାଣି । ମୁଁ ଏବେ କରିବି କଅଣ ? ସବୁ
ବଡ଼ଲୋକ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଆସିବେ । ଦି ଭାଇ ଭାଉଜ ଦୁହିଁଙ୍କୁ
ସଙ୍ଗରେ ଆଣିବେ । ଆଉ ମୁଁ ଏ ବେଙ୍ଗୁଲୀଟାକୁ ଧରି ସେ ସଭାକୁ ଯିବି
କିପରି ? ନଗଲେ ରାଜା ରାଗିବେ । ଗଲେ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ହୋଇଯିବ ।
ଏଣୁ ମାଇଲେ ଗୋହତ୍ୟା, ତେଣୁ ମାଇଲେ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା । ହେ ଭଗବାନ୍,
ମୋତେ ଏ ବିପଦରୁ ଉଦ୍ଧାର କର ।”

ଇରାବାନୁ କୋଠରୀ ଭିତରେ ତୁପ୍ପଟାପ୍ପ ବସିଥାଏ । ତା'ର ଶୁଖିଲା ମୁହଁ ଦେଖି ବେଙ୍ଗୁଲୀ ପଚାରିଲା, “କ’ଣ, ପିଠାଟି ରାଜାଙ୍କ ପସନ୍ଦ ହେଲା ନାହିଁ କି ?”

ଇରାବାନୁ କହିଲା, “ - ନାଁ, ସେକଥା ନୁହେଁ । ବରଂ ଚୋରି ପିଠାଟି ହିଁ ରାଜାଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଲା ।” ବେଙ୍ଗୁଲୀ କହିଲା, “ - ତେବେ ତୁମେ ଖୁସି ନହୋଇ ଏପରି ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଛ କାହିଁକି ?”

ଇରାବାନୁ ଆସନ୍ତା ରବିବାର ଦିନ ଉଆସରେ ହେବାକୁ ଥିବା ଉତ୍ସବର କଥା କହିଲା । ସେଠାକୁ ବହୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଲୋକ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଆସିବେ । ଭାଇ ଦୁହେଁ ଭାଉଜମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଆଣିବେ । ମୁଁ ତୋତେ କିପରି ସେଠାକୁ ନେବି, ଏଇକଥା ଭାବି ମୋ ମୁଣ୍ଡରୁ ହାତ ବାହାରୁ ନାହିଁ ।”

ବେଙ୍ଗୁଲୀ କହିଲା, “ - ତୁମେ ମରଦ ସତ, ମାତ୍ର ତୁମଠାରେ ସାହସ, ଯୈର୍ଯ୍ୟ ବା ବିଚାରବୁଦ୍ଧିର ଘୋର ଅଭାବ । ସାମାନ୍ୟ କଥାରେ ଯେ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଉଠେ ସେ ଜୀବନରେ କିଛି କରି ପାରେ ନାହିଁ । ମନେ ପକାଅ - ପୋଷାକ ପସନ୍ଦ ହେଲା, ପିଠା ପାଇ ରାଜା ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ତୁମେ ତ ସେଥିପାଇଁ କିଛି କରିନାହିଁ । ଏବେ ଭୋଜି ସଭା ପାଇଁ ଯାହା କରିବାକୁ ହେବ, ମୁଁ କରିବି । ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରଶଂସା ପାଇବ । ମୋ’ କଥା ମନ ଦେଇ ଶୁଣ -

(ଭୋଜିସଭାକୁ) ଆସିବେ ବହୁତ ଲୋକ,

ଏକୁ ଏକ ବଳି ସରସ ସୁନ୍ଦର

ପୋଷାକରେ ଚକ ଚକ ।

ତୁମେ ରହି ତାଙ୍କ ମେଲେ,

ମନ ମଉଜରେ ଫୁର୍ତ୍ତକରୁଥିବ

ଚିତ୍ରା ନକରିବ ତିଳେ ।

ଘଡ଼ଘଡ଼ି ପରି ନାଦ,
 ଶୁଣି ନ ଡରିବ, ସଭିଙ୍କୁ କହିବ
 ଏ ଏକ ରଥ ଶବଦ ।
 ଆସୁଛି ମୋହର ସ୍ତ୍ରୀ,
 ତା ରଥର ନାଦ ଶୁଭୁଛି ଏପରି
 ନୁହେଁ ମୋଘ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ।
 ରଥୁ ଓହ୍ଲାଇବି ମୁହିଁ
 ପରେ ଯାହା ହେବ ଦେଖିବେ ସଭିଏଁ
 ଠୁଲେ ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ ।”

ଇରାବାନ୍ ପୂର୍ବଥର ପରି ଏଥର ମଧ୍ୟ ବେଙ୍ଗୁଲୀ ଉପରେ ଭରସା
 କରି ରହିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା, ଏ ବେଙ୍ଗୁଲୀ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ମାୟା
 ଜାଣିଛି, ତା ନହେଲେ ଅସମ୍ଭବକୁ ସମ୍ଭବ କରୁଛି କିପରି ? ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଏ
 ରହସ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । ଆଗ ଭୋଜିକାମ ସବୁ ।”

ଆଜି ରବିବାର ! ଉଆସକୁ ବହୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଲୋକ ଆସିବାରେ
 ଲାଗିଛନ୍ତି । ବଡ଼ ଦି ଭାଇ ଭାଉଜ ଦିହଁଙ୍କୁ ନାନା ଅଳଙ୍କାରରେ ସଜାଇ
 ସଭାକୁ ନେଉଥିଲେ । ବାଟରେ ଇରାବାନ୍‌କୁ ଦେଖି କହିଲେ, “ -
 କିରେ, ତୁ କ’ଣ ଏକା ଏକା ଆସିଛୁ । ତୋ ବେଙ୍ଗୁଲୀଟିକୁ ଗୋଟିଏ
 ଡିବାରେ ପୁରାଇ ନେଇ ଆସିଲୁ ନାହିଁ । ସେ’ତ ସଭାରେ ଫକଫକ
 ଡେଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସି କରି ଦେଇଥାନ୍ତା ।” ଇରାବାନ୍ କିଛି ଉତ୍ତର ନଦେଇ
 ଚାଲିଗଲା ।

ଭୋଜି ସଭା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଭଦ୍ରଲୋକମାନେ ଖାଇବାକୁ
 ଯାଉଛନ୍ତି, ହଠାତ୍ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ନାଦରେ କାନ ଅତଡ଼ା ପଡ଼ିଲା । ସମସ୍ତେ
 ଚମକି ପଡ଼ିଲେ ।

ଇରାବାନ୍ କହିଲା, “ - ଭୟ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ମେଘ ଘଡ଼ଘଡ଼ି
ନୁହେଁ, ଏହା ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଆସୁଥିବା ରଥର ଶବ୍ଦ । ଆପଣ ଆରାମରେ
ଭୋଜନ କରନ୍ତୁ ।”

ଏତିକି ବେଳେ ଧଳା ଘୋଡ଼ା ଯୋଚା ହୋଇଥିବା ରଥରୁ ଏକ
ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ ରାଜକୁମାରୀ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲେ । ବହୁମୂଲ୍ୟ ଅଳଙ୍କାର ଓ
ଚମକାର ଶାଢ଼ୀରେ ସେ ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ । ରାଜକୁମାରୀ
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଇରାବାନ୍‌ଙ୍କ ହାତଧରି ଖାଇବା ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଗଲେ ।

ଏସବୁ ଦେଖି ରାଜାଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲା । ମନେ ମନେ
ଭାବିଲେ, “ ଇରାବାନ୍ ଆଣିଥିଲା ଏକ ବେଙ୍ଗୁଲୀ । ତାକୁ ହିଁ ସେ ବିଭା
ହେଲା । ମାତ୍ର ଆଜି ମୁଁ ଏ କଅଣ ଦେଖୁଛି ? ବେଙ୍ଗୁଲୀ କାହିଁ ? ଏ
ରାଜକୁମାରୀ କିଏ ? ଏ ପୁଣି ଇରାବାନ୍‌ଙ୍କୁ ସ୍ବାମୀରୂପେ ଗ୍ରହଣ କଲା
କେଉଁ ଦିନ ? ରାଜା ଆଉ କିଛି ଭାବି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଭୋଜିପରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ନାଚ । ବୈଶାଳୀ ତା ସ୍ବାମୀ ଇରାବାନ୍
ସହିତ ନାଚିଲା । ତା’ର ଅଭୂତ ନାଚ ଦେଖି ଭଦ୍ରଲୋକମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।

ଏହାପରେ ଅନ୍ୟ ଦି ବୋହୂ ନାଚିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କୁ ଆଦୌ ନାଚି ଆସିଲା ନାହିଁ । ସେମାନେ ଏପରି ବେଡ଼ଙ୍ଗରେ ନାଚିଲେ ଯେ ଭଦ୍ରଲୋକମାନଙ୍କ ଦେହରେ ହାତ ଗୋଡ଼ ବାଜିଲା । ଶେଷକୁ ରାଜାଙ୍କ ମୁହଁରେ ବଡ଼ ବୋହୂର ହାତ କାଟିବା ହୋଇଗଲା । ଅଭିନୟ ଦେଖାଉଥିବା ବେଳେ ମଝିଆ ବୋହୂର ଆଙ୍ଗୁଠି ରାଜାଙ୍କ ଆଖିରେ ଗୋଜି ହୋଇଗଲା । ରାଜା ରାଗରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ବଡ଼ ଦି ବୋହୂଙ୍କୁ ସଭାରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ ।

ଆଜି ଇରାବାନ୍ର ମନ ବହୁତ ଖୁସି । ବେଙ୍ଗୁଲୀ ତାକୁ ସବୁ ଅସୁବିଧାରୁ ରକ୍ଷା କରୁଛି । ସେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା, - ବୈଶାଳୀ ତ ପୁଣି ବେଙ୍ଗୁଲୀ ହୋଇଯିବ । ତା'ର ସେଇ ବେଙ୍ଗ ଚମଡ଼ାଟି ହିଁ ମୋ ପାଇଁ କାଳ ହୋଇଛି । କୌଣସି ମତେ ସେ ଚମଡ଼ାଟାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେଲେ ବୈଶାଳୀ ଆଉ ବେଙ୍ଗୁଲୀ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଭାବି ଇରାବାନ୍ ବୈଶାଳୀ ଆସିବା ଆଗରୁ ନିଜ କୋଠରୀକୁ ଚାଲି ଆସିଲା । ତରବର ହୋଇ ବେଙ୍ଗ ଚମଡ଼ାଟାକୁ ଖୋଜିବାରେ ଲାଗିଲା । ଖଟେଲେ ଥୁଆ ହୋଇଥିବା ବେଙ୍ଗ ଚମଡ଼ାଟାକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ସେ ତା'କୁ ନେଇ ନିଆଁରେ ପକାଇ ଦେଲା । ଭାବିଲା, “ ଆଜିଠାରୁ କଷ୍ଟାଗଲା । ଏଥର ବେଙ୍ଗୁଲୀ ସବୁ ଦିନପାଇଁ ମୋ ପାଖରେ ବୈଶାଳୀ ହୋଇ ରହିଯିବ । ”

କିନ୍ତୁ ଫଳ ହେଲା ଓଲଟା । ବୈଶାଳୀ ନିଜ ବେଙ୍ଗ ଚମଡ଼ାଟା ପୋଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଦେଖି ବିକଳ ହୋଇ କହିଲା, “ ରାଜପୁତ୍ର, ତୁମେ ଏ କି ସର୍ବନାଶ କରି ବସିଲ ? ମାତ୍ର ଆଉ ତିନି ସପ୍ତାହ ପରେ ମୁଁ ବୈଶାଳୀ ରୂପରେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତୁମ ପାଖରେ ରହିଯାଇଥାନ୍ତି । ହାୟ, ସବୁ ଓଲଟ ପାଲଟ ହୋଇଗଲା । ତୁମେ ଆଉ ମୋତେ ପାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଶୁଣ, ଯଦି ମୋତେ ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କର, ତେବେ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଥିବା ସୁବେଳ ରାଜ୍ୟକୁ ଯିବାକୁ ହେବ । ମନେରଖ ସେ ଏକ ଗୁଣି ଗାରେଡ଼ିର

ଦେଶ । ସେଠାକୁ ଯିବାରେ ଆନେକ ଅସୁବିଧା ପଡ଼ିବ । ସେଇ ରାଜଜର
ଏକ ଗୁଣିଆ ମୋତେ ତିନି ବର୍ଷ ପାଇଁ ବେଙ୍ଗ କରି ଦେଇଥିଲା ।”

ଏତିକି କହି ବୈଶାଳୀ ଚଢ଼େଇଟିଏ ହୋଇ ପୁର କିନା ଉଡ଼ିଗଲା ।
ଇରାବାନ୍ ସେଇ ଦିଗକୁ ଚାହିଁ ଖାଲି କାନ୍ଦିବାରେ ଲାଗିଲା ।

ଇରାବାନ୍‌କୁ ଚାରିଆଡ଼ ଶୂନ୍ୟ ଦିଶିଲା । ସେ ଖୁଆପିଆ ଭୁଲି
ସବୁବେଳେ ବୈଶାଳୀ କଥା ଭାବିବାରେ ଲାଗିଲା ।

କିଛିଦିନ ଅତି ଦୁଃଖରେ କଟିଗଲା । ଶେଷକୁ ଇରାବାନ୍ ଆଉ
ଥୟ ନଧରି ବୈଶାଳୀକୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ବାହାରିଲା ।

ରାଜାଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁମତି ନେଲା ବେଳେ ରାଜା କହିଲେ, “-
ବାବୁ, ବିପଦରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହରାଇବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ତୁ ରାଜପୁତ୍ର, ପୁଣି
ଯୋଦ୍ଧା । ସବୁବେଳେ ଈଶ୍ଵରଙ୍କ ନିକଟରେ ଲୟ ରଖି ଆଗେଇ ଯିବୁ ।
ଭଲ କାମରେ ଭଗବାନ ସବୁବେଳେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ମନେରଖ, -
କାହାପ୍ରତି ହିଂସା କରିବୁ ନାହିଁ । ଜୀବଜନ୍ତୁ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟାଲୁ ହେବୁ ।

ନିଜେ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ି ଅନ୍ୟକୁ ବିପଦରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବୁ । ଯା, -
ପ୍ରଭୁ ତୋର ମଙ୍ଗଳ କରିବେ ।”

ଇରାବାନ୍ ବାପାଙ୍କ ଠାରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଗ୍ରହଣ କରି ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ।
କିଛି ଦିନପରେ ସେ ଏକ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଅନ୍ଧବାଟ ଯାଇଛି
ଦେଖିଲା, ବୁଢ଼ାଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ ହେଉଛି । ଇରାବାନ୍‌ର
ଦୟା ହେଲା । ସେ ତାକୁ ଉଠାଇବାରୁ ବୁଢ଼ାଟି କହିଲା, - ଭୋକରେ
ମୋ ପେଟ ଜଳୁଛି । କିଛି ଖାଇବାକୁ ଦିଅ । ନହେଲେ ମୋ ପ୍ରାଣ
ଛାଡ଼ିଯିବ ।”

ଇରାବାନ୍ ନିଜ ପାଇଁ ରଖୁଥିବା ଖାଦ୍ୟରୁ ତାକୁ କିଛି ଖୁଆଇଲା ।
ଖାଇବାପରେ ବୁଢ଼ା ମୁହଁରେ ହସ ଫୁଟି ଉଠିଲା । ସେ କହିଲା, “ବାବୁ,
ମୁଁ ତୁମ କଥା ଭଲ ରୂପେ ଜାଣେ । ଆସ, ଜଣେ ସାଧୁଙ୍କ ସହିତ ମୁଁ
ଦେଖା କରାଇ ଦେବି । ସେ ତୁମକୁ ଖୁବ୍ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ।”

ଇରାବାନ୍ ବୁଢ଼ା ସହିତ ଚାଲିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ଦୁହେଁ
ଏକ ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ସାଧୁ ଜଣକ ଆଖି ବନ୍ଦ
କରି ତପସ୍ୟା କରୁଥାନ୍ତି । ଇରାବାନ୍ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସି ରହିଲା । କିଛି
ସମୟ ପରେ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା, - ସେ ବୁଢ଼ାଟି କୁଆଡ଼େ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ
ହୋଇ ଯାଇଛି, ଇରାବାନ୍ ଆଉ କରିବ କଅଣ ? ସାଧୁଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଭାଙ୍ଗିବା
ଯାଏ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସି ରହିଲା ।

ସାଧୁଙ୍କ ଆଖି ଖୋଲିଲା ମାତ୍ରେ ଇରାବାନ୍ ଲମ୍ବ ହୋଇ ତାଙ୍କ
ପାଦତଳେ ଲୋଟି ପଡ଼ିଲା । ସାଧୁ ତାକୁ ତଳୁ ଉଠାଇ କହିଲେ, “ -
ତୁମେ ଆଗପଛ ନ ବିଚାରି ଯେଉଁ ଭୁଲ୍ କରି ବସିଲ ଏବେ ତା’ରି ଫଳ
ଭୋଗୁଛ । ହଉ, ଅଳ୍ପ ଦିନ ପରେ ତୁମ ଦୁଃଖ ଘୁଞ୍ଚିଯିବ । ଏବେ ଏଇ
ସୂତା ବିଣ୍ଡିଟି ନିଅ । ଏହାର ମୂଳ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଯାଅ ।
ଆଉ ବିଳମ୍ବ କର ନାହିଁ ।”

ଇରାବାନ୍ ସୂତାବିଶିଷ୍ଟ ଧରି ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଯାଉଥାଏ । ଘୋର ଅରଣ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ନାନା ଅସୁବିଧା ପଡୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ତାକୁ ଖାତିରି ନକରି ଆଗେଇ ଆଗେଇ ଚାଲୁଥାଏ ।

କିଛି ବାଟ ଯିବାପରେ ଦେଖିଲା, ମଞ୍ଚବଡ଼ ଭାଲୁଟାଏ ତା ସୂତାର ଖିଅ ଉପରେ ବସିଛି । ଇରାବାନ୍‌ର ରାଗ ହେଲା । ସେ ଭାଲୁକୁ ଖିଅ ଉପରୁ ଉଠିଯିବାକୁ କେତେଥର କହିଲା । ମାତ୍ର ଭାଲୁ ଉଁ କି ଚୁଁ କିଛି ନକହି ପଥର ପରି ବସି ରହିଲା । ଇରାବାନ୍‌ର ରାଗ ହେଲା । ସେ ଧନୁରେ ଶର ଯୋଡ଼ି ଭାଲୁକୁ ମାରିବାକୁ ଯାଉଛି - ଏତିକି ବେଳେ ଭାଲୁ କହିଲା, “ - ଆରେ ବାଃ, ଆଛା ମଣିଷତ ତୁମେ । ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟା କରିବା ବଦଳରେ ତୁମେ ଜୀବହତ୍ୟା କରିବାକୁ ବସିଛ । ଛି, ଛି, ଜମା ସେପରି କର ନାହିଁ । ତୁମ ଶତ୍ରୁ ଆଗରେ ଅଛି, ଯାଅ । ବେଳ ପଡ଼ିଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରିବି ।”

ଇରାବାନ୍ ଖୁବ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ଭାବିଲା ଏ ରାଜଜର ଭାଲୁ
ବି ମଣିଷ ପରି କଥା କହେ । ପୁଣି ଆଗତ ଭବିଷ୍ୟ କଥା ବି ଜାଣେ ।
ଧନ୍ୟ ଏ ରାଜ୍ୟ ।

ଇରାବାନ୍ ସୁତାଶୁଅ ଧରି ଆଗକୁ ଚାଲିଲା । ଅଳ୍ପବାଟ ଯିବାପରେ
ଦେଖିଲା, - ବୁଢ଼ାଟିଏ ସୁତାଶୁଅ ଉପରେ ଶୋଇଛ । ତା ଦେହ ଶୀତରେ
କମ୍ପୁଛି । ଇରାବାନ୍ ତାକୁ ନିଜ ଚାଦରଟି ଘୋଡ଼ାଇ ଦେଇ ଗୋଟିଏ ଗଛ
ମୂଳରେ ବସାଇ ଦେଲା । ନିଜ ଖାଦ୍ୟରୁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ପାଣି
ପିଆଇଲା । ବୁଢ଼ୀ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲା, “ ଯା, ବାପା ଯା, ତୋ ବିପଦ
ସରିସରି ଆସିଲାଣି । ଅଳ୍ପ ଦିନପରେ ତୋ ମନକାମନା ନିଶ୍ଚୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ
ହେବ ।” ଇରାବାନ୍ ମନ ଖୁସି ହୋଇଗଲା । ସେ ଆଗଠାରୁ ଅଧିକ
ବେଗରେ ଯିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ଏକ ହ୍ରଦ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଅଳ୍ପ ମାରିବା
ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସିପଡ଼ିଲା । ଦେଖିଲା, “ - ବଡ଼ ଶେଉଳ
ମାଛଟାଏ ବାଲି ଉପରେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ ହେଉଛି । ଶୀଘ୍ର ପାଣିରେ ନ

ପଡ଼ିଲେ ମାଛଟି ନିଷ୍ଠେ ମରିଯିବ । ଇରାବାନ୍‌ର ଦୟା ହେଲା । ସେ ମାଛଟିକୁ ନେଇ ହ୍ରଦ ପାଣିରେ ଛାଡ଼ିଦେଲା । ଆଃ, ମାଛଟାର କି ଆନନ୍ଦ ! ସେ ପାଣିରୁ ମୁଣ୍ଡ ଉଠାଇ କହିଲା, “ ତୁମର ମଙ୍ଗଳ ହେବ । ଶୀଘ୍ର ଆଗକୁ ଯାଇ କୁଡ଼ିଆରେ ଥିବା ସାଧୁବାବାଙ୍କୁ ଦେଖାକର ।”

ଇରାବାନ୍ ଆଗେଇବାରେ ଲାଗିଲା । ଅନେକ ବାଟ ଚାଲିଲାଣି । ଖୁଆ ପିଆରେ ଠିକଣା ନାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲର କଣ୍ଟାଝଞ୍ଜାରେ ଦିହ ହାତ ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇ ଲହୁ ଲୁହାଣ ହୋଇଗଲାଣି । ତଥାପି ସେ ବୈଶାଳୀକୁ ପାଇବା ଆଶାରେ ସବୁ କଷ୍ଟ ସହି ଆଗୋଉ ଥାଏ ।

ହଠାତ୍ ଏକ କୁଡ଼ିଆ ଘର ତା ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା । ଦେଖିଲା,
- କୁଡ଼ିଆଟା ଘିରିଘିରି ହୋଇ ବୁଲୁଛି । ସୂତାଖିଅର ମୂଳଟି ସାଧୁବାବାଙ୍କ ହାତରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଛି । ଇରାବାନ୍ ବିକଳ ହୋଇ କହିଲା, “ - ହେ କୁଡ଼ିଆ, ତୁ ସ୍ଥିର ହୋଇଯା । ମୁଁ ବାବାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବି । ମୋତେ ଦୟାକର ।”

ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ କୁଡ଼ିଆଟି ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିଗଲା । ଇରାବାନ୍ ହାତଯୋଡ଼ି ଠିଆହୋଇ ରହିଲା । ବାବା କହିଲେ, “ - ମୁଁ ସବୁ ଜାଣେ । ହେଲେ କଅଣ କରାଯିବ । ସେ ବଦମାସ ଗୁଣିଆଟା ନ ମଲେ ତୁ ବୈଶାଳୀକୁ ପାଇ ପାରିବୁନାହିଁ । ଦୁଷ୍ଟଲୋକକୁ ମାରିବାରେ ପାପ ହୁଏ ନାହିଁ । ମୁଁ ଉପାୟ କହି ଦେଉଛି, ତୁ ସେହି ଅନୁସାରେ କାମ କରିଯା । ମନଦେଇ ଶୁଣ - ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଟାଭିତରେ ଛୁଞ୍ଚିଟିଏ ଅଛି । ସେହି ଛୁଞ୍ଚି ଭିତରେ ଗୁଣିଆର ଜୀବନ ରହିଛି । ଅଣ୍ଟାଟି ଡବା ଭିତରେ ଓ ଡବାଟି ଗୋଟିଏ ବାକ୍ସରେ ଅଛି । ବାକ୍ସଟି ଗୋଟିଏ ଗଛ ଶାଖାରେ ରଖୁ ଗୁଣିଆଟା ସେ ଗଛ ମୂଳରେ ଜଗି ବସିଛି । କୌଣସି ମତେ ବାକ୍ସରୁ ଡବା, ଡବାରୁ ଅଣ୍ଟା ଓ ଅଣ୍ଟାରୁ ଛୁଞ୍ଚଟାକୁ ଆଣି ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ ଗୁଣିଆଟା ମରିବ ଓ ତୋ ମନ କାମନା ବି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ । ”

ଇରାବାନ୍‌ର ହାଲୁକା ଶୁଖିଗଲା । ଏତେ କଥା କରି ପାରିଲେ ତ ଯାହାହେବ ! ସେ ସାହସ ନ ହରାଇ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାରେ ଲାଗିଲା । ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା, “ ମସ୍ତବଡ଼ ଭାଲୁଟାଏ ତା ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହିଲା, “ - ଆରେ, ଏମିତି ତେଗା ତେଗା ଆଖି କାଡ଼ି ଚାହିଁଛ କଅଣ ? ମୋତେ ଚିହ୍ନିପାରୁନ ? କିଛିଦିନ ତଳେ ମୋତେ ମାରିବ ବୋଲି ଧନୁ ଧରିଥିଲ ପରା ! ମନେ ପଡ଼ିଲା ତ ? ଦେଖ, ମୁଁ ତୁମକୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି । ”

ଭାଲୁଟା ଭାରି ବଳୁଆ ଥିଲା । ସେ ଗଛମୂଳକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା, “ ଗୁଣିଆଟା ଗଞ୍ଜାଇ ଟାଣି ଅଚେତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଏହି ସୁଯୋଗରେ ସେ ବାକ୍ସିଆ ଗଛଟାକୁ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ହଲାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । କିଛି ସମୟ ଏପରି କରିବାକୁ ଗଛଟା ମୂଳରୁ ଉଠୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ବାକ୍ସଟା ତଳେ ପଡ଼ି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଗଲା । ତା ଭିତରେ ଥିବା ଡବାଟା ଫିଟି ଗଲା ଓ ଅଣ୍ଟାଟି ଯାଇ ହୃଦ ପାଣିରେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ଏବେ ସାତତାଳ ପାଣି ଭିତରେ ଅଣ୍ଟା । ଏଥର ଆଉ ଉପାୟ କଅଣ ? ଅଣ୍ଟା ମିଳିବ ନାଁ ଗୁଣିଆ ମରିବ । ଇରାବାନ୍‌ର ସବୁ ଚେଷ୍ଟା ବୃଥା ହୋଇଗଲା । ସେ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ ବସି ରହିଲା । ଆଖି ଦୁଇଟି ହଦର ପାଣି ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ । ମନରେ ଅସରନ୍ତି ଦୁଃଖ । ସତେ କ'ଣ ବୈଶାଳୀ ସହିତ ଆଉ ଭେଟ ହେବନାହିଁ । ହେ ଭଗବାନ, ତୁମେ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ସାହା ହୋଇଥାଅ । ମୋତେ ଏ ବିପଦରୁ ଉଦ୍ଧାର କର ପ୍ରଭୁ । ଏହିପରି ଭାବୁଥିବା ବେଳେ ଦେଖିଲା ମାଛଟାଏ କୁଳ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଛି । ଆହୁରି ପାଖକୁ ଆସିବାରୁ ଦେଖିଲା, ଶେଉଳ ମାଛଟାଏ ପାଟିରେ ଧଳା ଅଣ୍ଟାଟିଏ ଧରିଛି । ଇରାବାନ୍‌ର ମନ କୁଣ୍ଢେ ମୋଟ ହୋଇଗଲା । ସେ ଖପ୍ କରି ପାଣିକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ଅଣ୍ଟାଟିକୁ ନେଇ ଆସିଲା । ଆଃ, ଇରାବାନ୍‌ର କି ଆନନ୍ଦ । ସତେ ଯେପରି ସରଗର ଚାନ୍ଦ ତ ହାତରେ ଖସି ପଡ଼ିଛି । ତା' ମୁହଁ ଆନନ୍ଦରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ଅଣ୍ଟାଟି ପାଇବା ମାତ୍ରେ ଇର୍ବାନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାକୁ ଫଟାଇ ଦେଲା । ଅଣ୍ଟା ଫାଟିଯିବାରୁ ଗୁଣିଆ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ସେ ବିଜୁଳି ବେଗରେ ଆସି ଇରାବାନ୍‌କୁ ଜୀବନରେ ମାରି ଦେବାକୁ ବସିଲା । ଏତିକି ବେଳେ ଭାଲୁଟା ଗୁଣିଆର ଗୋଡ଼କୁ କାମୁଡ଼ି ଧରିଲା । ସେ ଆଉ ଯିବ କୁଆଡ଼େ ? ଇର୍ବାନ ଛୁଞ୍ଚଟିକୁ ଧରି ଧୀରେ ଧୀରେ ବଙ୍କାଇ ବାରୁ ଗୁଣିଆ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା, “ - ସେପରି କର ନାହିଁ । ତୁମେ ଯାହା ଚାହିଁବ ମୁଁ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ” ଇରାବାନ୍ କହିଲା, “ ବେଶ୍ ଭଲକଥା, ଏବେ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ବୈଶାଳୀକୁ ଆଣି ମୋତେ ଦେ । ଟିକିଏ ଡେରି କଲେ ଛୁଞ୍ଚକୁ ଦିଖଣ୍ଡ କରିଦେବି । ”

ଆଉ ଚାରା କଅଣ ? ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହୋଇ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ିବାରୁ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ ଆସି ଭାଲୁ ପିଠିରେ ବସିପଡ଼ିଲା । ଇରାବାନ୍ ରାଗି ଯାଇ କହିଲା, “ କିରେ, ବୈଶାଳୀ କାହିଁ । ଶୀଘ୍ର ଆଣିବୁ ନାଁ ଛୁଞ୍ଚ ଭାଙ୍ଗିବି ? ଛୁଞ୍ଚକୁ ଆଉ ଟିକିଏ ବଙ୍କାଇ ଦେବାରୁ ଗୁଣିଆ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା । ଭାଲୁ ବି ଗୁଣିଆ ମୁହଁକୁ ରାମୁଡ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା । ସେ ଆଉ କଷ୍ଟ ସହିନପାରି ତଳୁ ମୁଠାଏ ଧୂଳି ଆଣି ଚଢ଼େଇ ଉପରକୁ ପକାଇ ଦେଲା । ବାସ୍, ଏଥର ଚଢ଼େଇଟା ସୁନ୍ଦରୀ ବୈଶାଳୀ ପାଲଟି ଗଲା ।

ଗୁଣିଆ କହିଲା, “ ମୁଁ ତୁମ କଥା ରଖିଲି । ଏଥର ଛୁଞ୍ଚଟି ମୋତେ ଫେରାଇ ଦିଅ । ”

ଇରାବାନ୍ କହିଲା, “ - ହଁ, ଫେରାଇବା ତ ଉଚିତ । ତେବେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ନୁହେଁ । ତୁ ମୋ କଥା ରଖି ବୈଶାଳୀକୁ ଫେରାଇଲୁ, ହେଲେ ଆଉ ଯେଉଁ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରି ରଖୁଛୁ ତାକୁ ଛାଡ଼ିବୁ ନା ଛୁଞ୍ଚ ଭାଙ୍ଗିବି ? ”

ଗୁଣିଆ କହିଲା, “ - ମୋ ଜୀବନ ତ ତୁମ ହାତରେ । ଯାହା କହିବ ତା ନକରି ମୋର ଆଉ ଚାରା କଅଣ ? ହେଲେ ଦୁର୍ଗ ଭିତରକୁ ମୁଁ ଯିବି କିପରି ? ଦେଖୁନ, ଭାଲୁଟା ମୋ ଗୋଡ଼କୁ କାମୁଡ଼ି ଧରିଛି । ମୁଁ କଅଣ କରିବି ? ଭାଲୁଟାକୁ ଏଠୁ ଘଉଡ଼ାଇ ଦିଅ । ”

ଏତିକି ବେଳେ ବୁଢ଼ୀଟିଏ ହାଜର ହୋଇ କହିଲା, “ - ନାହିଁରେ ବାପ, ଏ ସଇତାନ ଗୁଣିଆର ଚିକିଣିଆ କଥାରେ ଭୁଲି ଯାଆନା ? ଏଠୁ ଖସିଲେ ସେ ତୁମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କାଠ, କି ପଥର କଅଣ କରି ଦେବ କିଏ ଜାଣେ ? ଭାଲୁ ତା’କୁ ଧରିଥାଉ । ତୁ ଛୁଞ୍ଚିବାକୁ ଧରି ମୋ ପଛେ ପଛେ ଥା । ମୁଁ ତା କୁହୁକ ଦୁର୍ଗ ଦେଖୁଛି । ଗୁଡ଼ିଏ ଝିଅ ସେଠାରେ ନାହିଁ ନଥିବା କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଛନ୍ତି । ”

ବୁଢ଼ୀ ଇରାବାନକୁ ନେଇ ଦୁର୍ଗରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଘରର କବାଟ ଖୋଲି ଶହେପାଞ୍ଚ ଜଣଝିଅଙ୍କୁ ସାଥୀରେ ଆଣିଲା ।

ଗୁଣିଆ ଏ ସବୁ ଦେଖି କହିଲା, “ - ଏବେ ହେଲା ତ । ଆଉ ଡେରି କାହିଁକି ? ଶୀଘ୍ର ଛୁଞ୍ଚିବା ମୋତେ ଦେଇଦିଅ । ”

ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଝିଅମାନେ କହିଲେ, - “ନାଁ, ନାଁ ସେ କଥା କଦାପି ହେବନାହିଁ । ଏଇଟା ମଣିଷ ନୁହେଁ । ଯା ପାଖରେ ଦୟା, ମାୟା, ସ୍ନେହ, ମମତା କିଛି ନାହିଁ । ସଇତାନ୍, ଏ ଗୋଟାଏ ପକ୍ଷୀ ସଇତାନ୍ । ବଞ୍ଚୁ ରହିଲେ କେଜାଣି କେତେ ଲୋକଙ୍କର କେତେ ଅନିଷ୍ଟ କରିବ । ଅତିଶୀଘ୍ର ଏହାକୁ ଶେଷ କରିଦିଅ ।”

ବୈଶାଳୀର ରାଗ ତ ଶେଷ ସୀମାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ସେ ଚଟକରି ଇରାବାନ୍ ହାତରୁ ଛୁଞ୍ଚିଟା ଛଡ଼ାଇ ଆଣି ଦିଶନ୍ତ କରିଦେଲା ମାତ୍ରେ ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ କରି ଗୁଣିଆଟା ମରିଗଲା । ଭାଲୁ ବଣକୁ ଚାଲିଗଲା । କିନ୍ତୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ପୁଅ ତୁ ମୋତେ ଚିହ୍ନି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ଆରେ ମୁଁ ସେଇ ବୁଢ଼ୀ, - ଯାହାକୁ ବଣ ଭିତରେ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ, ଶୀତରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲୁ । ମୁଁ କହିଥିଲି ନା - ତୋ ଦୁଃଖ ଶୀଘ୍ର ଦୂର ହେବ । ଏବେ ଦେଖୁଲୁ ତ ମୋ କଥା କିପରି ସତ ହେଲା ।”

ଇରାବାନ୍‌ର ସବୁକଥା ମନେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେ ବୁଢ଼ୀକୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି କହିଲା, “- ମା, ତୁମ ଉପକାର ମୁଁ ଶୁଣିପାରିବି ନାହିଁ । ମୋତେ କଲ୍ୟାଣ କର ।”

ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, “ ତୁ ଅନ୍ୟର ଉପକାର କରିଛୁ । ସେଥିପାଇଁ ଭଗବାନ ତୋତେ କଲ୍ୟାଣ କରିବେ । ମୁଁ ବା କି କଲ୍ୟାଣ କରିବି । ମନେରଖ, ସବୁବେଳେ ପର ଉପକାର କରୁଥିବୁ । ଈଶ୍ବରଙ୍କୁ ଓ ଗୁରୁଜନମାନଙ୍କୁ ଭକ୍ତି କରି ତଳିବୁ । କାହାର କିଛି କ୍ଷତି କରିବୁ ନାହିଁ । ଦେଖୁବୁ, ତୋ ଅଗ ଗୋଡ଼ରେ କଣ୍ଟା ବାଜିବ ନାହିଁ । ପାଜି ଗୁଣିଆ ଦଶାତ ଦେଖୁଲୁ । ଆଉ ଅଧିକ କଅଣ କହିବି ।” ବୁଢ଼ୀଟି ଚାଲିଗଲା ।

ଇରାବାନ୍ ଓ ବୈଶାଳୀ ସବୁଝିଅଙ୍କୁ ସାଥରେ ନେଇ ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଗଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଠିକଣା ବୁଝି ସବାରୀରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ପଠାଇଦେଲେ ।

ବହୁଦିନ ପରେ ପୁଅ ଓ ବୋହୂ ଫେରି ଆସିଥିବାରୁ ରାଜା ଆନନ୍ଦରେ କୁରୁଳି ଉଠିଲେ । ପୁଅ ବୋହୂ ଦୁହେଁ ରାଜାଙ୍କ ପାଦଛୁଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦ ନେଲେ ।

ଇରାବାନ୍ କହିଲେ, “ ବାପା, ଆପଣ ଦି ଭାଉଜଙ୍କୁ ଗାଳି ଦେଇ ଘରୁ ଡଢ଼ି ଦେଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଯାଇ ବାପଘରେ ଅଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ପାଦଧରି କହୁଛି, ତାଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ ମୋତେ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ । ”

ରାଜା ପୁଣି ରାଗି ଉଠି କହିଲେ, “ - ନାଁ, ନାଁ ସେକଥା କଦାପି ହେବ ନାହିଁ । ସେ ଦୁଇଟା ଯାକ ଅଳସୋଇ, ଅନ୍ୟକୁ ହିଂସା କରି ସେ ଆନନ୍ଦ ପାଆନ୍ତି । ବଡ଼ଘରର ଝିଅ ବୋଲି ମନରେ ତାଙ୍କର ଭାରି ଗର୍ବ । ଏପରି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଏ ଉଆସରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ତୁ ତାଙ୍କ ନାଁ ଧରିଲେ ମୋ ଦିହରେ ନିଆଁ ଲାଗି ଯାଉଛି । ”

ବୈଶାଳୀ ଡରିଡରି ପାଖକୁ ଗଲା । ଚର୍କରି ରାଜାଙ୍କ ଦୁଇଗୋଡ଼କୁ ଧରି ଲମ୍ବ ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ, “ ଆରେ, ଆରେ, ଏ କଅଣ କରୁଛୁ ? ତୁ’ତ ମୋର ସୁନାନାକୀ ବୋହୂ । କହ ତୋର କଅଣ ଦରକାର । ମୁଁ ତୋ କଥା ନିଶ୍ଚୟ ରଖିବି । ”

ବୈଶାଳୀ ଜିଣିଗଲା । କହିଲା ବାପା, ବଡ଼ ଦି ବୋହୂଟି ଆପଣଙ୍କ ଝିଅ । ସେ ଦୁହେଁ ବହୁତ ଦଣ୍ଡ ପାଇଲେଣି । ଏଥର ସେ ଆଉ ଜମା ଭୁଲ କରିବେ ନାହିଁ । ଢେର ଦୁଃଖ ଭୋଗି ସାରିଲେଣି । ଆଉ ଦୁଃଖ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଦୟାକରି ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ । ”

ରାଜାଙ୍କ ମନ ବଦଳି ଗଲା । ଇରାବାନ୍‌ଙ୍କୁ ପଠାଇ ଦି ବୋହୂଙ୍କୁ ପୁଣି ଉଆସକୁ ଆଣିଲେ । ତିନି ଭାଇ ତିନି ବୋହୂ ମହା ଆନନ୍ଦରେ ଦିନ କାଟିଲେ । □□

ଶ୍ରୀ କାଶୀନାଥ ନାୟକ ୧୯୧୯ ମସିହା, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର
ଗୋବିନ୍ଦପୁର ଠାରେ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥିଲେ । ଦାଣ୍ଡମୁକୁନ୍ଦପୁର ମ.ଇ.

ବିଷ୍ଣୁପୁର ଓ ନିମାପଡ଼ା

୧୪ବର୍ଷ ଶିକ୍ଷାଦାନ

ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରଧାନ

ଶିକ୍ଷକ ଭାବରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ ସୁଦୀର୍ଘ ୩୩
ବର୍ଷ ଶିକ୍ଷକ ଭାବରେ କାମ କରିବା ପରେ ୧୯୮୦ ରେ ଅବସର
ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ୧୯୬୨ ମସିହାରେ ଶିକ୍ଷା ଓ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ
ରଚନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କୁ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପୁରସ୍କାର ମିଳିଥିଲା । ସେ
ଲେଖୁଥିବା ପୁସ୍ତକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୧୪ ଖଣ୍ଡ ପୁସ୍ତକ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ
ଭାବେ ସାକୃତି ଲାଭ କରିଥିଲା । ସେ ଜଣେ ସୁନାମଧନ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ
ଏବଂ ଅନେକ ପୁସ୍ତକର ରଚୟିତା । ତାଙ୍କ ଲିଖିତ ପୁସ୍ତକ ସବୁ
ହେଉଛି : ଜାତୀୟ ସାହିତ୍ୟ କଳିକା (୨ୟ ଓ ୩ୟ ଶ୍ରେଣୀ
ନିମନ୍ତେ), କୁନି ବହି (ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ନିମନ୍ତେ), ମୋ ବହି (ପ୍ରଥମ
ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ), ଭୌଗଳିକ ଓ ଐତିହାସିକ ସାହିତ୍ୟ (୪ର୍ଥ ଓ ୫ମ
ପାଇଁ), ଅତିରିକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ପୁରାଣ ଗଳ୍ପ ଲହରୀ (୨ୟ ଓ ୩ୟ),
ସାମାଜିକ ପାଠ (ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ), ଅବସର ପରେ ଲିଖିତ
ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ତିନି ଅସୁର, ବାଘମାମୁଁ ଓ ବଗୁଲି ମାଙ୍କୁ, ଉଠ
ଧନମଣିଏ ମଣିମାଳା, ସୁଖି ସଂସାର ଓ ମୁଁ କୁତୀ କହୁଛି । ତାଙ୍କର
ଆତ୍ମଜୀବନୀ ‘ଶିକ୍ଷକର ଜୀବନ ସ୍ମୃତି’ ଶିକ୍ଷାସନ୍ତାନ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ
ହୋଇଛି ।